

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πέμπτος

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκατάτου ἔτους καὶ εἶνε ἑτήσια.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὀδὸς Σταδίου, 6.

26 Μαρτίου 1878

ΠΑΝΟΜΟΙΟΥΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ
ΑΝΔΡΕΟΥ ΖΑΪΜΗ

Ανδρέα Ζαΐμη

Ἡ ἐπομένη ἐπιστολὴ τοῦ μεγάλου πολίτου τῆς Ἑλλάδος Ἀνδρέου Ζαΐμη ἐγράφη πρὸς τὸν κυβερνήτην Καποδίστριαν.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΖΑΪΜΗ

Ἐξοχώτατε,

Διατρέθων εἰς τὴν πατρίδα μου Κερπηνὴν καὶ καταγινόμενος εἰς τὰς ἰδιαιτέρας μου ὑποθέσεις ἔλαβον τὴν εἰδήσιν, ὅτι ὠπλισμένοι δυνάμεις τῆς ἐξουσίας ἔρχονται ἐναντίον μου. Ἐδυσκολεύθη κατ' ἀρχὰς νὰ τὸ πιστεύσω, διαλογιζόμενος, ὅτι δὲν ἔχει καμμίαν αἰτίαν ἡ ἐξουσία νὰ κινήσῃ ὄπλα κατὰ εἰρηνικῶν ἀόπλων πολιτῶν, καὶ ὅτι ἂν ἦναι κατ' ἐμοῦ κατήγορός τις δημόσιος ἢ ἰδιώτης θέλει προσκληθῆ ἀπὸ τὰ Δικαστήρια κατὰ Νόμον νὰ ἀπολογηθῶ. Ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ὥρων εἶδον τὴν εἰδησίαν πραγματοποιουμένην, ἕκατὸν ἵππεις ὑπομίσθιοι τῆς ἐξουσίας ἤλθον μὲ μεγάλην βίαν εἰς τὴν Κερπηνήν, καὶ ὁ ἀστυνόμος τῶν Καλαβρῦτων ὁδηγῶν αὐτοὺς προπαρεσκευάζε διὰ τῶν πλέον ἐδελυκτῶν μέσων τὸν τρόπον τοῦ νὰ μὲ συλλάβῃ.

Τὸ κίνημα τοῦτο, Ἐξοχώτατε, ἀντιβαίνει εἰς τοὺς καθεστῶτας νόμους, εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ ὅλως ἀσιατικόν, μὲ ἔβαλεν εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἀφήσω τὴν πατρίδα, τὴν φαιμίλιάν μου καὶ τὰς ὑποθέσεις μου καὶ νὰ ἀναχωρήσω διὰ νὰ υπάγω ὅπου ἡ προσωπικὴ ἀσφάλεια προστατεύεται ἀπὸ τοὺς Νόμους.

Δὲν ἠμπορεῖτε ν' ἀρνηθῆτε, Ἐξοχώτατε, τὸ ὁμολογήσατε, ὅτι ὁ ὑποφαινόμενος φίλος τῆς εὐταξίας δὲν ἔλαβον μέρος εἰς κανὲν ἐπιχειρήματα παραχῶδες, καὶ ὅτι μὲ ὅλην τὴν παρρησίαν καὶ ἐλικρινεῖαν ἐξήγησα πάντοτε τὸ φρόνημά μου πρὸς τὴν ἐξοχότητά σας περὶ τοῦ καθεστῶτος συστήματος· δὲν ἐνόμισά ποτε, ὅτι, μὴ λαμβάνων μέρος κατὰ τὴν θέλησιν σας εἰς τὰ πράγματα καὶ ἐφ' ἧσυχάζων εἰς τὰ ἴδια, ἤθελον λογιζομαι ἕχθρός τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ τελευταία διατριβή

μου εἰς Ναύπλιον, καθ' ἣν ἡ ἐξοχότης σας εὐηρεστήθητε νὰ μὲ ἀκροασθῆτε πολλάκις, ὁμολογεῖ τρανότατα, Ἐξοχώτατε, τὴν καθαρότητα τῶν φρονημάτων μου· σὰς εἶπον ὅτε ἐμελλον ν' ἀναχωρήσω: κανὲν ἄλλο μέσον δὲν φαίνεται ἱκανὸν νὰ ἐμποδίσῃ τὰς ταραχὰς καὶ νὰ προλάβῃ τὰς ἐλευθερίας συνεπειὰς αὐτῶν, εἰμὴ ἡ συγκαλέσεις τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως.

Δὲν ἐνεκρίνατε τὴν πρότασιν μου καὶ ἐγὼ ἀνεχώρησα. Τὰ πράγματα παρεβιάσθησαν, Ἐξοχώτατε, εἰς τρόπον ὅστε τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἐφυλάχθη ἐνωμένον εἰς τὰς τρομερὰς περιστάσεις τοῦ πολέμου, κατὰ δυστυχίαν ἐσπρώχθη εἰς τὴν διαίρεσιν, ὅτε ἀπηλλαγμένον τῶν κινδύνων ἐλπίζει τὴν σταθερὰν ἀποκατάστασίν του.

Οἱ κάτοικοι τῶν ἐπαρχιῶν ἠσθάνθησαν τὴν ἀναπόφευκτον ἀνάγκην τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως καὶ εἰς τίποτε ἄλλο πλέον δὲν ἠμποροῦσαν νὰ ἐλπίζωσι, καὶ δι' ἀναφορῶν των τὴν ἐζήτησαν. Εἰς τοιαύτην περίστασιν πῶς ἠδυνάμην νὰ μείνω ἀνάληγτος; σύμφωνος μὲ τοὺς λοιποὺς συμπολίτας μου ἀνεφῆρθη καγῶ. Ἄν τοῦτο ἦναι τὸ πταίσμά μου, καθὼς τὰ δοθέντα τὸ ἀποδεικνύουν, δὲν ἠμπορῶ παρὰ νὰ εἰπῶ, ὅτι ἀδικεῖτε τὸν ἑαυτὸν σας, Ἐξοχώτατε· ὁ ἴδιος εὐρέθητε εἰς τὴν χρεῖαν νὰ προσκαλέσητε αὐτὴν τὴν συνέλευσιν. Ἄν κακοὶ σύμβουλοι σὰς παρέστησαν ὡς ὠφελίμους εἰς τὴν στιγμὴν τοὺς ἐξοστρακισμοὺς καὶ τὰς φυλακίσεις διὰ νὰ κερδίσωσιν εἰς τὰς ἐκλογάς, στρεβλοὶ καὶ ἄκαρποι εἶναι οἱ λογισμοὶ των· ἡ βία δύναται μὲν νὰ καταθλίψῃ τὴν θέλησιν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ νὰ τὴν σβύσῃ δὲν δύναται. Ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει, Ἐξοχώτατε, ὅτι αἱ Κυβερνήσεις, ὅσαι διέπρεψαν, ἐθεμελιώθησαν εἰς τὴν ἀκλόνητον βᾶσιν τῆς εὐνοίας τῶν λαῶν καὶ ὄχι εἰς τὴν βίαν.

Συγχωρήσατέ με τὴν τόλμην, Ἐξοχώτατε· ἀνέλπιστα καὶ λυπηρὰ αἴτια μὲ ἀναγκάζουν νὰ ἐξηγηθῶ μὲ αὐτὴν τὴν γλῶσσαν. Συνετέλεσα καὶ ἐγὼ κατὰ τὰς μικρὰς μου δυνάμεις εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγῶνα τοῦ ἔθνους· ἐθυσίασα πολλὰ καὶ ἐκινδύνευσα πολλάκις τὴν ἰδίαν μου ζωὴν, ὄχι δι' ἀμοιβὰς, ἀλλὰ διὰ νὰ ἰδῶ τὴν πατρίδα ἐνομοιουμένην καὶ νὰ δύναιμι νὰ ζῶ ἡσύχως εἰς τοὺς κόλπους τῆς φαιμίλιας μου. Ἄλλοτε καὶ ἐτιμήθη μὲ τὰ μεγαλείτερα

ἀξιώματα· δὲν ἠθέλησα νὰ ἐμπορευθῶ τὸν πόλεμον καὶ ἔχασα τὸ ἰδικὸν μου· ὥστε κατήντησα εἰς ἐλλείψεις· ἐθεώρησα μὲ ἀδιαφορίαν τὴν μεταβολὴν τῆς τύχης ὡς πρὸς τὸν πλούτον, καὶ ἀνεπαύθη ἐν τῶν ἐρείπια τῆς μικρᾶς μου κτηματικῆς καταστάσεως. Γνωρίζετε ὑμεῖς, Ἐξοχώτατε, πόσους πειρασμοὺς ἔλαβον κατὰ σειρὰν εἰς διάστημα δύο χρόνων· τοὺς κατεφρόνησα· ἐγχολπώθεις τὴν πολυπόθητον ἡσυχίαν, ὑπήκουσα πάντοτε εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄλλὰ κατὰ δυστυχίαν τίποτε δὲν ἐκέρδισα ἀπὸ τὴν ἡσυχον διαγωγὴν μου· ἠθελήσατε, Ἐξοχώτατε, νὰ μὲ ἀνταμείψητε μὲ καταδρομὰς, διὰ νὰ μὴ εἰπῶ τι περισσότερον· μὲ ἔχωρίσατε ἀπὸ τὴν πατρίδα, ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους μου· ἀπεδυστυχίσατε τὰς ὑποθέσεις μου, καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν μου μετεβάλατε εἰς ἕξοδα μεγάλα. Ἡ ἀδικος αὕτη καὶ παράνομος καταδρομὴ μὲ ὑπαγορεύει νὰ ἐπικαλεσθῶ ἐναντίον οὐτινος ἀνήκει δημοσίως καὶ διὰ πληρεστάτου τρόπου τὴν δικαιοσύνην τῶν Νόμων, τοὺς δόποιους ὠρκίσθητε νὰ φυλάξητε, καὶ παρακαλῶ νὰ εὐαρεστηθῆτε, Ἐξοχώτατε, νὰ στείλητε ἀντίγραφον τῆς ἀναφορᾶς μου πρὸς διαφύλαξιν τῶν δικαιωμάτων μου, καὶ ὑποσημειοῦμαι μὲ σέβας

Ἐν Κερπηνῇ, τὴν 18 Αὐγούστου 1831. Ὁ ταπεινός

δοῦλός σας

ΑΝΔΡΕΑΣ ΖΑΪΜΗΣ.

Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ.

[Ἐκ τοῦ νεωτάτου συγγράμματος τοῦ Victor Tissot: Vienne et la vie viennoise.]

Ἄν οὐδὲν κατηρέστερον τῆς Κυριακῆς ἐν Λονδίῳ, οὐδὲν αὐτῆς φαιδρότερον ἐν Βιέννῃ. Τὰ ἐργαστήρια καὶ καταστήματα εἰσὶ πανταχοῦ κεκλεισμένα, ἡ ἐργασία σταματᾷ, ἡ πόλις ἐνδύεται ἑορτάσιμα, καὶ οἱ ἄνθρωποι φοροῦσι τὰ κυριακὰ των φορέματα. Αἱ ὑπηρετρίαι τῶν ξενοδοχείων φοροῦσι κομψοὺς καὶ λευκοὺς σκούφους μὲ ροδόχρους ταινίας, αἱ καπνοπωλήτριαι ἐπιδεικνύουσι τὴν μοναδικὴν των μεταξωτὴν ἐσθῆτα, καὶ ἀναστηλοῦσιν ἐπὶ τοῦ στήθους των, δεδεμένην εἰς καρφίδα, τὴν φωτογραφίαν τοῦ ἀνδρὸς ἢ μνηστῆρός των. Εἶτα δὲ, μετὰ μεσημβρίαν, ἡ πόλις ἅπασα κλείει τὰς οἰκίας, καὶ τρέχει εἰς ἀναζήτησιν τῶν διασκεδάσεων τῆς ἡμέρας, ἢν εὐλογοῦσιν οἱ ξενοδόχοι καὶ ἐστιάτορες. Οὐδὲν ἄλλο τις ἀκούει ἀπὸ πρωΐας μέχρι ἑσπέρας, ἢ μίγμα ὑλικῶν θορύβων καὶ πνευματικῆς ἀρμονίας, κωδωνοχορυσίαν ἐκκλησιαστικὴν καὶ σύγχροσιν ποτηρίων, συναυλίαν περιφορητῶν ὀργάνων καὶ πινακίων, ἐδάφια ψαλμῶν καὶ στροφᾶς ἁσμάτων. Αἰσθάνεται τις εὐθύς, ὅτι ἡ πόλις αὕτη κεῖται εἰς τὰ πρόθυρα τῆς Ἰταλίας καὶ Ἀνατολῆς, καὶ ὅτι αἱ θωπεύουσαι αὐτὴν ἐκείθεν πνοαὶ τὴν καθιστῶσιν ἕξ᾿αλλον ἐξ ἔρωτος, μουσικῆς καὶ χοροῦ. Τὰς θρησκευτικὰς τελετὰς

θεωρεῖ ὡς θέατρον, πορεύεται δὲ εἰς τὴν λειτουργίαν ὡς εἰς προΐνῃν τινα θεατρικὴν παράστασιν, ἣς τὸ πρόγραμμα δημοσιεύουσι πάντοτε λεπτομερῶς ἀπ' ἑσπέρας αἱ ἐφημερίδες.

Ποσάκις τὸ σάββατον ἤκουσα τὸν ἐξῆς διάλογον ἐν ταῖς καφενεύσις :

— Ποῦ θ' ἀκούσης αὐριοὺς τὴν λειτουργίαν ;

— Δὲν ἤξεύρω ἀκόμη. Παιδί ! τὸν Τύπον !

Ὁ ὑπνρέτης τοῦ καφενεύου ἔφερε τὴν ζητούμενην ἐφημερίδα, καὶ ὁ βιενναῖος, ἐπιθεωρήσας τὰ περὶ θεάτρων καὶ συναυλιῶν, ἀνέκραξε :

— Ἡ βαρῶνη Β. . . ψάλλει εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Αὐγουστίνων· θὰ ὑπάγω νὰ τὴν ἀκούσω.

Ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τῆς αὐλῆς, ἐν τῷ ναῷ τῶν Αὐγουστίνων καὶ τῶν Μινοριτῶν ἐκτελοῦνται τὰ μεγάλᾳ συνθέματα τῆς κλασικῆς μουσικῆς, τὰ ἀριστοτεχνήματα τῶν διασήμων μουσικοδιδασκάλων. Διὰ τοῦτο ἕκαστος βιενναῖος ἔχει τὴν ἐκκλησίαν του, ὡς ἔχει τὸ θέατρόν του, καὶ πᾶσα ἐκκλησία ἔχει τὸ κοινὸν τῆς, τὴν ἰδικιτέραν τῆς φυσιογνωμίαν καὶ τὰς μουσικὰς παραδόσεις τῆς. Εἰς τῶν Αὐγουστίνων τὴν ἐκκλησίαν ἀπαντᾷ τις τὴν εὐλάβειαν μὲ λευκὰ χειρόκτια καὶ μεταξωτὴν ἐσθῆτα, τοὺς θαμιστὰς τοῦ Μελοδράματος, τοὺς ἀληθεῖς ἐραστὰς τῆς μουσικῆς, οἵτινες ἔρχονται ν' ἀκούσωσι ψάλλουσαν τὴν βαρῶνην Χ. . . ἢ τὴν δεσποινίδα Β. . . , ἐκ τῶν ἠθοποιῶν τοῦ Μελοδράματος, συνοδευόμενας δι' ὄξυαύλου ὑπὸ τοῦ Κυρίου Δ. . . Ἐν ἡμέρᾳ μεγάλης ἑορτῆς ἀποτελοῦσιν ἐνίοτε τοὺς χοροὺς κυρίαι τῆς ἀριστοκρατίας. Ἄμα δὲ ὡς ἀρχίσῃ ἡ μονωδία, στρέφουσι πάντες ἀδιαφόρως τὰ νῶτα πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα ἀκούσωσι τὴν θεὰν, ὑψηλὰ μὲν καθημένην ἀλλὰ φροντίζουσαν πάντοτε νὰ φαίνωνται οἱ ὠραῖοί τῆς ὀφθαλμοί. Ἀδύνατον νὰ ὑποθέσῃ τις τότε, ὅτι εὐρίσκεται ἐντὸς ναοῦ. Τὰ bravo ! ἀναμιγνύονται πολλάκις πρὸς τὰ sehr gut (ὠραιότατα !) Ἄλλοι τῶν ἀκροατῶν κτυποῦσι τὸν χρόνον διὰ τοῦ ποδῆς, ἄλλοι συνοδεύουσι ἡμιφῶνως τὴν αἰοιδίαν. Πλησίον σου κυρία τις ἐκφωνεῖ αἴφνης, περιπαθῶς σθενύουσα τὸ βλέμμα : θαυμασία !, λείπουσι δὲ μόνον οἱ καπνίζοντες τὸ σιγάρον των, ἵνα συμπληρωθῇ ἡ εἰκὼν. Ἄφοῦ ἡ δεσποινὴ Β. . . ἐκβάλῃ τοὺς τελευταίους τῆς λαρυγγισμοὺς, καὶ ὁ Κ. Δ. . . στεναγῆ τὸν ἔσχατον αὐτοῦ στεναγμὸν διὰ τοῦ ὄξυαύλου του, ὅλον ἐκεῖνο τὸ χωρὶς προλήψεων ἀκροατήριον ἐξέρχεται σύρον τοὺς πόδας, καὶ ὁ ἱερεὺς μένει μόνος ἐν τῷ ἱερῷ.

Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Σκώτων τὸ κοινὸν μεταβάλλεται ἀλληλοδιαδόχως. Ἀπὸ τῆς ἑκτῆς μέχρι τῆς ἐνάτης ὥρας γονυπετοῦσιν ἐν αὐτῇ παρὰ τοὺς καλῶν των αἱ παιδραὶ καὶ ῥοδοκόκκινοι λαχανοπώλιδες. Ἀπὸ δὲ τῆς ἐνάτης μέχρι τῆς ἐνδεκάτης ὁ θρόνος τῆς μετᾶξῆς ἀγ-